

การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน

A DEVELOPMENT OF INDICATORS OF EFFICIENCY BASIC EDUCATION SCHOOL
CURRICULUM ADMINISTRATION IN THE UPPER NORTHERN

สุรศักดิ์ สุทธสิริ

SURASAK SUTTASIRI

สงวนพงศ์ ชวนชม

SANGUANPONG CHUANCHOM

จำเรณูรัตน์ จิตต์จิรจรรย์

CHAMROENRAT CHITCHIRACHAN

ศรุดา ชัยสุวรรณ

SARUDA CHAISUWAN

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

VONGCHVALITKUL UNIVERSITY

จังหวัดนครราชสีมา

NAKHON RATCHASIMA

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน และ 2) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบนกับกลุ่มผู้รู้แจ้งชัด มีการดำเนินการวิจัย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ได้ทั้งหมด 7 องค์ประกอบ 63 ตัวบ่งชี้ ตอนที่ 2 กำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการโดยทดลองใช้แบบสอบถามสำรวจการดำเนินการตามตัวบ่งชี้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 69 โรงเรียน รวม 414 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ประกอบเชิงสำรวจ หมุนแกนอโรโกนอลด้วยวิธีแวนแมกซ์ ซึ่งพิจารณาจากค่าไอแกนในแต่ละองค์ประกอบ ปรับแก้ได้ องค์ประกอบใหม่ 8 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 72.40 และ ตอนที่ 3 ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพ ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้รู้แจ้งชัด คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูฝ่ายวิชาการ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ จากโรงเรียนที่มีคะแนนสอบระดับชาติอยู่ในเกณฑ์ดี และเป็นโรงเรียนชั้นนำของจังหวัดในภาคเหนือตอนบน จำนวน 30 โรงเรียน รวม 90 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงแบบที ด้วยการทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ มี 8 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้ คือ การเตรียมความพร้อมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มี 16 ตัวบ่งชี้ การนำผลการดำเนินการไปปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มี 7 ตัวบ่งชี้ การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้ การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มี 7 ตัวบ่งชี้ การสร้างความร่วมมือในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้ การพัฒนาบุคลากรทางการสอน มี 4 ตัวบ่งชี้ การกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการหลักสูตรสถานศึกษา มี 3 ตัวบ่งชี้ และการจัดสรรงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ในการบริหารหลักสูตร มี 3 ตัวบ่งชี้

2. ตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ มีความเที่ยงตรงทุกตัว

คำสำคัญ : ตัวบ่งชี้, การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา, ตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ

ABSTRACT

This research aimed 1) to develop indicators of efficiency basic education curriculum administration in Northern region of Thailand and 2) to validate those indicators by expert panels. The research consisted of three stages; first stage: to draft working indicators and their components based the analysis of related documents as well as the interviews of stakeholders, resulting in 7 indicators covering 63 components. Second stage; to validate those indicators and components based on questionnaire data collected from 414 school teachers working at 69 pilot schools, the data were analyzed by using exploratory factor analysis, principal component analysis and orthogonal varimax rotation, resulting more 8 components and 50 indicators that collectively explain 72.40 percent of the variance. The third stage; to determine the reliability of the indicators and components based on data questionnaire collected expert panels, which included principals, teachers working at the academic department, and general teachers from 30 leading schools that achieved a good level in the national tests. The data were analyzed using a test average of one population group.

The research results revealed that:

1. The indicators consisted of 16 indicators of preparing for the preparation the school curriculum, 7 indicators of adjust in leading the curriculum administration, 5 indicators of administration create the school curriculum, 7 indicators of adaptation the data accumulation the school curriculum, 5 indicators of building cooperation in the arrangement the school curriculum, 4 indicators of development cover the instruction way of the school curriculum, 3 indicators of responsible specification the school curriculum and 3 indicators of the arrangement culls budget the school curriculum management.

2. All indicators of effective school-based curriculum management were validated.

Keywords : Indicator, School curriculum administration, Efficient school curriculum administration

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (หมวด 4 มาตรา 22) และการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ที่ได้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ (หมวด 4 มาตรา 23) โดยในพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าวกำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อและให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ในยุคโลกาภิวัตน์ อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและอนาคต โดยมุ่งสร้างคนไทยให้เป็นคนดีมีปัญญา อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542, น. 5-10)

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก จากการวิจัย และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรในช่วงระยะ 6 ปีหลังจากประกาศใช้ พบว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีประเด็นที่เป็นปัญหาและความไม่ชัดเจนของหลักสูตรหลายประการ ทั้งในส่วนของเอกสารหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ และผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ปรับปรุงและพัฒนาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีการปรับปรุงแก้ไข จุดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติให้มีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น บนฐานข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐานมีหลักการและแนวคิดสำคัญคือ มีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (Standards based curriculum) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติ สำหรับให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้

ที่กำหนด โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด โครงสร้างเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปี ตลอดจน เกณฑ์การวัดและประเมินผล ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ เพื่อเป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษาแล้วกำหนดให้ทดลองใช้ในโรงเรียนต้นแบบนำร่อง การใช้หลักสูตรในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความพร้อมในปีการศึกษา 2552 จนถึง ปีการศึกษา 2554 เป็นต้นไปให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกชั้นเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 1-2)

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่ง จึงทำให้เกิดปัญหาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ ไม่มีความชัดเจนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา สถานศึกษาซึ่งมีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา อย่างเต็มศักยภาพ จึงมีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ดังกล่าว สถานศึกษาจะต้องออกแบบหลักสูตรให้ครอบคลุมส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้น หลักสูตรสถานศึกษายังต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเกิดความรักผูกพัน ในบ้านเกิดเมืองนอน มีบทบาทในการร่วมพัฒนาชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 35)

สถานศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องทบทวน ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และมีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาดำเนินการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การจัดการเรียน การสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาและใช้หลักสูตรให้ประสบความสำเร็จ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อันนำไปสู่การปฏิบัติการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้หลักสูตรสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพได้จำเป็นต้องมีเครื่องมือเพื่อบ่งชี้ถึงคุณภาพและ ประสิทธิภาพในเชิงบริหาร ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถาน ศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการประเมินความสำเร็จในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน
2. เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ ในภาคเหนือตอนบนกับกลุ่มผู้รู้แจ้งชัด

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำตัวบ่งชี้ไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคเหนือตอนบน
2. สามารถนำตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพไปประยุกต์ใช้ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานอื่น
3. โรงเรียนที่ทำการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของทุกสังกัด สามารถนำตัวบ่งชี้ที่มีประสิทธิภาพไปใช้เป็นทิศทาง เป็นเครื่องมือในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน และเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบนกับกลุ่มผู้รู้แจ้งชัด ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยตามแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2555) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis : EFA) เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และตรวจสอบความเที่ยงตรงกับกลุ่มผู้รู้แจ้งชัด โดยนำข้อมูลเชิงประจักษ์จากประสบการณ์จริงมาตรวจสอบกับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นจากหลักการ แนวคิด และทฤษฎี ดังนั้น เพื่อให้ผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัย โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน

การศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาตัวบ่งชี้ เพื่อหาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 22 คน โดยเลือกจากโรงเรียนที่มีคะแนนแบบทดสอบระดับชาติอยู่ในระดับดี รวม 3 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนวัดเวฬุวน อำเภอสรรค จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนแม่จันวิทยา อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย และโรงเรียนบ้านพอน อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เฉพาะผู้อำนวยการสถานศึกษา 3 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 3 คน หัวหน้ากลุ่มสาระ 8 คน และครูกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระ ๆ ละ 1 คน รวมทั้งหมด 22 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและใช้ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน

ขั้นตอนที่ 3 สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาตัวบ่งชี้ จากขั้นตอนที่ 1 และ

จากการสัมภาษณ์ในขั้นตอนที่ 2 มาวิเคราะห์เป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน ได้ 7 องค์ประกอบ 63 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ประกอบด้วย 18 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ประกอบด้วย 15 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 3 การวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ประกอบด้วย 12 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 4 การดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตร สถานศึกษา	ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 6 การสรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 7 การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้

ขั้นตอนที่ 4 สร้างเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน ที่สังเคราะห์ได้จากขั้นตอนที่ 3 มาประมวลโดยการพิจารณา
จากความเหมาะสมสอดคล้องกันของตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบเพื่อหาตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน ว่าแต่ละองค์ประกอบควรมีตัวบ่งชี้อะไรบ้าง แล้วนำมาสร้าง
เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)
5 ระดับ มาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในขั้นนี้เป็นการ
ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) ของตัวบ่งชี้ว่า ตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นสามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้
การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยอาศัยการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 5 ท่าน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบ

การกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ
ในภาคเหนือตอนบนใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis : EFA) สํารวจ
ตัวแปรแฝงที่อยู่ภายใต้ตัวแปรที่สังเกตได้ ศึกษาองค์ประกอบรวมที่จะสามารถอธิบายความสัมพันธ์ร่วมกัน
ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยจำนวนองค์ประกอบรวมที่ได้จะมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนตัวแปรนั้น เพื่อให้ทราบว่า
มีองค์ประกอบร่วมอะไรบ้าง และรวมตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากไว้ในกลุ่มเดียวกัน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการ
คัดเลือกตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการว่าเป็นโรงเรียนต้นแบบนำร่องการใช้หลักสูตรทั่วประเทศ
จำนวน 626 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ในโรงเรียน
ที่มีการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้รับการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าเป็นโรงเรียนต้นแบบนำร่องการใช้หลักสูตร โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงกลุ่มโรงเรียนที่อยู่ในเขตภาคเหนือ
ตอนบน 8 จังหวัด จำนวน 69 โรงเรียน ๆ ละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 414 คน

เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวประเมินการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบนมาน้อยเพียงใด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลทั้งทางไปรษณีย์ EMS และเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 376 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.82

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis : EFA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐานและตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยการพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าดังกล่าว ด้วยการทดสอบบาร์ตเล็ตต์ (Bartlett's test of sphericity) การตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลในการวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยค่าดัชนีไคเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (The kaiser-meyer-olkin measure of sampling adequacy) และการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบนโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis : EFA) สกัดปัจจัย เพื่อพิจารณาจัดกลุ่มตัวแปรด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal component analysis : PCA) และใช้วิธีการหมุนแกนแบบออร์โธโกนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax) มาพิจารณารายข้อโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ได้องค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้

ตอนที่ 3 การตรวจสอบความเที่ยงตรง

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน มีขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มผู้รู้แจ้งชัด ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ จากโรงเรียนที่มีคะแนนสอบระดับชาติอยู่ในเกณฑ์ดีและเป็นโรงเรียนชั้นนำของจังหวัดในภาคเหนือตอนบน จำนวน 30 โรงเรียน ๆ ละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 90 คน

เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน มีลักษณะข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1970) โดยให้กลุ่มผู้รู้แจ้งชัดพิจารณาว่ามีการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพตามตัวบ่งชี้ในแต่ละข้อมีการดำเนินการมาก-น้อยเพียงใด และกำหนดเกณฑ์การพิจารณาให้ระดับคะแนน ดังนี้

- 5 แสดงว่า โรงเรียนมีการดำเนินการ ตามตัวบ่งชี้ดังกล่าว มากที่สุด
- 4 แสดงว่า โรงเรียนมีการดำเนินการ ตามตัวบ่งชี้ดังกล่าว มาก
- 3 แสดงว่า โรงเรียนมีการดำเนินการ ตามตัวบ่งชี้ดังกล่าว ปานกลาง
- 2 แสดงว่า โรงเรียนมีการดำเนินการ ตามตัวบ่งชี้ดังกล่าว น้อย
- 1 แสดงว่า โรงเรียนมีการดำเนินการ ตามตัวบ่งชี้ดังกล่าว น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการนำเครื่องมือที่ผ่านการพัฒนามาใช้กับกลุ่มผู้รู้แจ้งชัด (Known group) ของโรงเรียนที่มีคะแนนสอบระดับชาติอยู่ในเกณฑ์ดี ในภาคเหนือตอนบนและเป็นโรงเรียนชั้นนำของจังหวัด ในภาคเหนือตอนบน ดำเนินการเก็บข้อมูลทั้งทางไปรษณีย์ EMS และเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 90 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (Mean) กลุ่มผู้รู้แจ้งชัดในแต่ละตัวบ่งชี้ และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อหาค่าการกระจายของข้อมูลในแต่ละตัวบ่งชี้

2. ดำเนินการทดสอบนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์ระดับมาก (Test value หรือ $\mu=3.50$) ตามการแปลความหมายค่าเฉลี่ยแบบอิงเกณฑ์ (Criterion reference) (วิเชียร เกตุสิงห์, 2545) โดยใช้ One Sample t-test เพื่อยืนยันว่า ตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน ที่ค้นพบจากการวิจัยมีความเที่ยงตรงตามสภาพ ซึ่งใช้การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1.00 - 1.49	หมายถึง มีความเที่ยงตรงตามสภาพ	ระดับน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายถึง มีความเที่ยงตรงตามสภาพ	ระดับน้อย
2.50 - 3.49	หมายถึง มีความเที่ยงตรงตามสภาพ	ระดับปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายถึง มีความเที่ยงตรงตามสภาพ	ระดับมาก
4.50 - 5.00	หมายถึง มีความเที่ยงตรงตามสภาพ	ระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามภารกิจการบริหารหลักสูตร 7 ภารกิจ ได้ตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน 7 องค์ประกอบ 63 ตัวบ่งชี้ เมื่อนำมาวิเคราะห์เชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis : EFA) ปรากฏว่า ทั้ง 7 องค์ประกอบ 63 ตัวบ่งชี้ สามารถจัดกรอปรใหม่ได้เป็น 8 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1	การเตรียมความพร้อมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มี	16 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 2	การนำผลการดำเนินการไปปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มี	7 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 3	การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มี	5 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 4	การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มี	7 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 5 การสร้างความร่วมมือในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มี	5	ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 6 การพัฒนาบุคลากรทางการสอน มี	4	ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 7 การกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการหลักสูตรสถานศึกษา มี	3	ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 8 การจัดสรรงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ในการบริหารหลักสูตร มี	3	ตัวบ่งชี้

2. การตรวจสอบความเที่ยงตรงของตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบนแต่ละตัวโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ได้ในแต่ละตัวบ่งชี้กับเกณฑ์ประเมินค่าที่ระดับมาก ($\mu=3.50$) ปรากฏว่า ทุกตัวบ่งชี้มีค่าเฉลี่ยในระดับมากและมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถยืนยันได้ว่าตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในเขตภาคเหนือตอนบนมีความเหมาะสม

อภิปรายผล

1. การพัฒนาองค์ประกอบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบนได้ 7 องค์ประกอบ 63 ตัวบ่งชี้ หลังจากทวิวิเคราะห์หองค์ประกอบ ได้องค์ประกอบเพิ่มมากขึ้นแต่ตัวบ่งชี้ลดลงเป็น 8 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมีการจัดกลุ่มองค์ประกอบใหม่ตามตัวบ่งชี้ที่มีความสอดคล้องกันมากกว่าและบางตัวบ่งชี้ได้เปลี่ยนไปอยู่ในองค์ประกอบอื่นที่มีความสัมพันธ์กันมากกว่า มี 13 ตัวบ่งชี้ที่หายไปหลังจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเนื่องจากตัวบ่งชี้ นั้นไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 มีความแปรปรวนมากที่สุด และมีจำนวนตัวบ่งชี้มากที่สุด เนื่องจากตัวบ่งชี้สะท้อนถึงการสร้างความตระหนักให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง การร่วมมือกันทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์หลักสูตรเดิม จุดเด่น จุดด้อย จุดควรพัฒนาของสถานศึกษา แผนการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อเหตุการณ์และความต้องการ การแต่งตั้งคณะทำงาน การดำเนินงานด้านเอกสาร การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการทวงจจัย รวมถึงการดำเนินงานด้านกรวัดผลประเมินผลซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และองค์ประกอบที่ 2 มีความแปรปรวนน้อยลงมาเป็นอันดับ 2 เนื่องจากตัวบ่งชี้สะท้อนถึงการระดมทรัพยากร ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ มีการบันทึกผลการใช้หลักสูตร ปัญหาที่พบ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำรายงาน แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกันในการเตรียมความพร้อมและการดำเนินการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการบริหารการใช้หลักสูตรจากสถานศึกษาที่ได้ทำการเก็บข้อมูลในภาคเหนือตอนบนที่มีการปฏิบัติมากน้อยแตกต่างกันในความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูฝ่ายวิชาการ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระและครูผู้สอน

2. การตรวจสอบความเที่ยงตรงของตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบนทุกตัวบ่งชี้มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก 23 ตัวบ่งชี้ และมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด 27 ตัวบ่งชี้ สอดคล้องถึงการดำเนินการตามตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรที่มีการดำเนินการมากและมากที่สุด ส่งผลให้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพ จากโรงเรียนที่ได้รับการยอมรับและเป็นโรงเรียนชั้นนำที่มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบน ได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามระเบียบวิธีการวิจัยจนได้ตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในภาคเหนือตอนบนที่มีประสิทธิภาพ 8 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้ และมีความเที่ยงตรงทุกตัวผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

ผู้บริหารควรนำตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพไปดำเนินการในการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

โรงเรียนมีแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาจากตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับต้นสังกัด

ต้นสังกัดของสถานศึกษาสามารถนำตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาไปตรวจสอบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้ ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไป ควรจะนำตัวบ่งชี้ทั้ง 50 ตัวบ่งชี้ดังกล่าว ไปใช้ศึกษากับโรงเรียนทั่วไป โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis : CFA)

2.2 ควรมีการนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพที่ได้จากการวิจัยไปศึกษาต่อ หากผู้วิจัยมีข้อมูลโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ตามกระบวนการวิจัย ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวนพงศ์ ชวนชม ประธานกรรมการคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุดา ชัยสุวรรณ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข และให้แนวคิดต่าง ๆ ในการดำเนินงานวิจัยทุกขั้นตอนด้วยความเมตตาตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และสำนึกในพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ตันยะ ประธานกรรมการคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สมเกียรติ ทานอก กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้ อันประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทประเสริฐ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดร.กัญญา ไจกลางดุก รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ดร.บัณฑิต ชุนสิทธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ดร.เจตนา เมืองมูล ศึกษาพิเศษกวีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

และ ดร.เพ็ญจันทร์ เกรียงไกรสุข ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน และขอขอบคุณทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ การทดลองใช้เครื่องมือ และการเก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วรสิทธิ์ รัตนวราหะ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จังหวัดนครราชสีมา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ท้ายที่สุด บุคคลที่เป็นกำลังใจสำคัญจากครอบครัวที่อบอุ่น อาจารย์ปนัดดา สุทธิศิริ และญาติพี่น้องทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยให้สามารถก้าวเดินได้อย่างมั่นคงมาโดยตลอด หากประโยชน์และคุณค่าที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบคุณงามความดีนั้นแด่บุพการีและบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่มอบความดีงาม ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์แก่ผู้วิจัย เพื่อเป็นวิทยาทานแก่ผู้ที่สนใจได้ศึกษาค้นคว้าต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรสถานศึกษาแบบอิงมาตรฐาน*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2545). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2555). *สารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*. (บรรณาธิการ). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- Likert, R. (1970). *The Human Resources : Cases and Concept*. New York : Institute of Public Administration.

ผู้เขียนบทความ

นายสุรศักดิ์ สุทธิศิริ

นักศึกษาระดับปริญญาเอก

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

84 หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง

จังหวัดนครราชสีมา 30000

E-mail : surasak_sharky@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวนพงศ์ ชวนชม

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุดา ชัยสุวรรณ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล